

2642.

Врз основа на членовите 158-с точка 1) и 122 став (1) точка 1) од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/2019), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, на седница одржана на 7.8.2019 година, донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРА-
ВИЛНИКОТ ЗА КОНТЕН ПЛАН ЗА ДРУШТВАТА
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ**

Член 1

Во Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 148/10 и 41/11), се менува Прилогот 2 - Упатство за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување, со нов Прилог 2 Упатство за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување:

ПРИЛОГ 2

**УПАТСТВО ЗА ПРИМЕНА НА КОНТНИОТ
ПЛАН ЗА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И
РЕОСИГУРУВАЊЕ**

ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Друштвата за осигурување се должни да ги водат своите деловни книги со користење на контниот план за друштвата за осигурување пропишан од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Заради единствена примена на контниот план се дава ова упатство со кое се појаснува класификацијата на поединечните сметководствени ставки која произлегува од содржината и функцијата на контата пропишани со контниот план. Барањата за признавање и мерење се регулирани со соодветните МСФИ.

2. Во случаите кога во контниот план е предвидено одредени контата понатаму да се развиваат по класи на осигурување, последните цифри на аналитичкото konto треба да се совпаѓаат со бројот на класата на осигурување, како што е предвидено во Законот за супервизија на осигурување или во други подзаконски акти донесени врз основа на тој закон.

3. Во случаите кога во контниот план е предвидено одредени вложувања да се класифицираат по сектори, во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, термините употребени во контниот план го имаат следното значење:

1: Секторот Нефинансиски друштва опфаќа институционални единици – правни лица чија примарна дејност е производство на стоки или давање нефинансис-

ки услуги наменети за пазар. Определувањето на потсектори во рамки на овој сектор се врши во зависност од тоа дали се контролирани од државата или не. Согласно ова, ги разликуваме следните потсектори:

- приватни нефинансиски друштва кои не ги контролира државата и

- јавни нефинансиски друштва кои ги контролира државата (сите нефинансиски друштва кои се под контрола на државни единици). Контролата се дефинира како можност на државата за определување на генералната политика на друштвата преку поседување на повеќе од 50% од акциите со право на глас, преку пропис кој и дава право на државата да ја определува политиката на друштвото и да назначува директори.

2. Секторот Држава ги вклучува сите институционални единици формирани да ја спроведуваат политиката на државата преку инструменти на економска регулација, трансфер на приходите од задолжителни давачки и кои претставуваат непазарни производители чиешто производство е наменето за индивидуална и заедничка потрошувачка а кои главно се финансираат преку задолжителни плаќања. Секторот држава ги опфаќа следните потсектори:

- потсекторот Централна влада ги опфаќа сите административни оддели на државата, како и други централни органи чиешто компетенции вообичаено се протегат на целата економска територија, како и непрофитни институции кои се контролирани и главно финансирани од страна на централната влада и чиешто компетенции вообичаено се протегат на целата економска територија (институционални единици кои се финансираат од буџетот на РМ, претседател и Влада на РМ, министерства, Уставен суд, агенции на владата кои се финансирани од буџетот на РМ и др).

- Потсекторот Локална самоуправа ги опфаќа оние видови јавни служби чиешто компетенции се протегат само на локални делови од економската територија, како и непрофитни институции кои се контролирани и во најголем дел финансирани од страна на локалните управи и чиешто надлежности се ограничени на економската територија на локалните единици на самоуправа.

3. Секторот Финансиски друштва ги опфаќа сите институционални единици кои главно вршат финансиско посредување (дејност во која една институционална единица се стекнува со финансиски средства и во исто време презема обврски за своја сметка преку вклучување во финансиски трансакции на пазарот) и/или помошни финансиски дејности (дејности сродни на финансиското посредување, кои сами по себе не претставуваат финансиско посредување). Овој сектор ги опфаќа следните потсектори:

- Централна банка
- Банки
- Инвестициски фондови
- Останати финансиски друштва.

КЛАСА 0 - НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА, МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ВЛОЖУВАЊА

На поединечните групи конта од оваа класа се искажуваат нематеријалните средства, материјалните средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување, вложувањата во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани снтитети, вложувањата во финансиски средства, како и останатите финансиски вложувања (депозити, заеми и останати пласмани). Покрај тоа, во рамки на оваа класа се искажуваат и материјалните средства преземени во замена на исплатени побарувања, како и вложувањата во материјални средства во согласност со МСС 40.

ГРУПА 00 – НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

На контата од оваа група се искажуваат нематеријалните средства кои ги исполнуваат условите за признавање во согласност со МСС 38 Нематеријални средства. На контата од оваа група се искажуваат и останатите нематеријални средства кои ги исполнуваат условите за признавање во согласност со други МСФИ, на пример: гудвил стекнат преку деловно спојување - МСФИ 3 Деловни комбинации, финансискиот наем на нематеријални средства - МСС 17 Наеми, како и сегашната вредност на стекнато осигурително портфолио - МСФИ 4 Договори за осигурување. На контата од оваа група се искажува и акумулираната амортизација и вредносното усогласување на нематеријалните средства.

Во рамки на контото 000 се искажува вредноста на гудвил-от стекнат преку деловно спојување во согласност со МСФИ 3 Деловни комбинации.

Во рамки на контото 001 се искажуваат трошоците за развој доколку истите ги исполнуваат критериумите за признавање согласно МСС 38 Нематеријални средства.

Во рамки на контото 002 се искажуваат трошоците за патенти, лиценци, концесии, заштитни знаци и слични права кои се признаваат во согласност со МСС 38 Нематеријални средства. На овие конта се искажува и компјутерскиот софтвер кој не е интегриран дел на хардверот во согласност со МСС 38. Компјутерскиот софтвер за компјутерски контролирана алатка која не може да работи без овој софтвер, претставува интегриран дел на хардверот и се искажува како материјално средство во согласност со МСС 16 Недвижности, постројки и опрема. Интернето развиениот софтвер се искажува во рамки на контото 002 во согласност со барањата од МСС 38 Нематеријални средства.

Во рамки на контото 003 се искажуваат побарувањата по основ на дадени аванси за средства кои по набавката ќе ги исполнуваат условите за признавање во рамки на некое од останатите конта во рамки на групата 00.

На контото 004 се искажува вредноста на нематеријалните средства кои сеуште не се ставени во употреба.

Во рамки на контото 009 се искажуваат останатите нематеријални средства кои не се искажани на останатите конта од оваа група а кои ги исполнуваат критериумите за признавање во согласност со МСС 38 Нематеријални средства. Во рамки на ова конто, на посебни аналитички конта се искажува и вредноста на финансискиот наем на нематеријални средства во согласност со МСС 17, како и сегашната вредност на стекнатото осигурително портфолио во согласност со МСФИ 4.

Во рамки на секое од горенаведените конта, на посебни аналитички конта се искажува вредносното усогласување заради евентуално обезвреднување на нематеријалните средства, како и акумулираната амортизација.

Обезвреднувањето се евидентира во согласност со МСС 36. Друштвото за осигурување може да ги ревалоризира нематеријалните средства во согласност со МСС 38 само доколку објективната вредност на нематеријалните средства може да се утврди на активен пазар.

Загубата по основ на обезвреднување на нематеријалните средства во согласност со МСС 36 (односно МСФИ 3 за гудвил), друштвото за осигурување ја кнжи на товар на контото 442 – Обезвреднување на нематеријални средства, односно на товар на расположливата ревалоризациона резерва на конто 930, доколку оваа резерва претходно била формирана.

Зголемувањето на вредноста по основ на ревалоризација се прикажува на контото 930 - Ревалоризациона резерва на нематеријални средства или во корист на

контото 730 - Приходи по основ на вредносно усогласување на нематеријални средства и материјални средства кои служат за вршење на дејноста, но само до висина на расходите кои во претходниот период биле книжени на товар на контото 442 - Обезвреднување на нематеријални средства.

Корисниот век на траење на средството и методите на амортизација ги утврдува друштвото за осигурување во своите сметководствени политики во согласност со МСС 38. Трошокот за амортизација се прикажува на контото 440.

Група 01 – Материјални средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување и Група 02 - Вложувања во материјални средства (кои не служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување)

Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства се материјални вложувања кои служат за вршење на дејноста, но и такви кои не служат за вршење на дејноста, од кои се очекува да имаат корисен век подолг од една година.

Земјиштето, градежните објекти и останатите материјални средства, без разлика дали се за вршење на дејност или не, се мерат според нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација и за акумулираните загуби поради обезвреднување.

Друштвото за осигурување кое се стекнало со земјиште, градежни објекти и останати средства има обврска веднаш по стекнувањето, да ангажира независен/ни проценител/и кој/кои ќе изврши/ат проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите средства. При проценката може да се применат повеќе од една методологија кои може да резултираат со различни проценети вредности.

Агенцијата за супервизија на осигурување може да ангажира независен/ни проценител/и кој/кои ќе изврши/ат проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите средства на друштвото за осигурување. Трошоците за проценката се на товар на друштвото за осигурување.

Друштвото за осигурување е должно да ја признае и евидентира во сметководството најниската вредност помеѓу добиените проценети вредности и сметководствената вредност на датумот на проценка.

Разликата помеѓу пониската проценета вредност и сметководствената вредност на датумот на проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите материјални средства друштвото за осигурување ја признава во согласност со сметководствените правила за признавање на загуби поради обезвреднување во пресметковниот период кога го добило извештајот за извршена проценка.

Доколку најниската проценета вредност е повисока од сметководствената вредност, друштвото за осигурување ја признава сметководствената вредност, а информацијата за извршена проценка ја објавува во белешките од финансиските извештаи на крајот на годината.

Во однос на поимите кои се користат во овој правилник, како и за останатите барања кои не се предмет на регулирање во овој правилник, а се однесуваат на признавањето, последователното мерење и обелоденувањето за земјиште, градежни објекти и останати материјални средства се применуваат соодветните меѓународни сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување кои се однесуваат на Недвижности, постројки и опрема и Вложувања на недвижности.

Во рамки на контата 010, 011, 012 и 019 се искажуваат трошоците од вложувањето во материјални средства. Под трошоци од вложувањето се подразбираат трошоците за набавка на долгорочните материјални средства во согласност со МСС 16 – Недвижности, постројки и опрема.

Во рамки на konto 012, покрај останатото, се искажува и вредноста на компјутерската и останатата опрема за обработка на податоци, вклучувајќи го и компјутерскиот софтвер кој се смета за составен дел на хардверот (МСС 38 - Нематеријални средства).

Во рамки на konto 013 се искажува вредноста на исплатените аванси за долгорочни материјални средства, додека, пак, вложувањата во текот на подготовка на тие средства се евидентираат во рамки на konto 014. По завршување на подготовката, вредноста на вложувањето искажана на овие conta се препесува на соодветни conta од група 01.

На контото 015 се искажува вредноста на опремата и градежните објекти набавени по пат на финансиски лизинг во согласност со МСС 17 – Наеми со истовремено искажување на долгорочни обврски во рамки на контото 246.

На контото 016 се искажува вредноста на вложувањата на туѓ имот во употреба.

Во рамки на контото 019 се искажуваат останатите материјални средства кои не се искажани на останатите conta од оваа група.

Во рамки на секое од горенаведените conta, на посебни аналитички conta се искажува вредносното усогласување заради евентуално обезвреднување на материјалните средства, како и акумулираната амортизација.

Износот на акумулираната амортизација и вредносното усогласување (обезвреднување) го утврдува друштвото за осигурување во своите сметководствени политики во согласност со МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема и МСС 36 - Намалување на вредноста на средствата.

Загубата по основ на вредносно усогласување на материјалните средства кои служат за завршење на дејноста се книжи на товар на konto 443 – Обезвреднување на материјални средства кои служат за вршење дејност, односно на товар на расположливата ревалоризациона резерва на konto 931, доколку оваа резерва претходно била формирана.

Зголемувањето на вредноста по основ на ревалоризација на материјалните средства кои служат за вршење на дејност се книжи во корист на контото 931 - Ревалоризациона резерва на материјални средства или во корист на контото 730 - Приходи од вредносно усогласување на нематеријални средства и материјални средства кои служат за вршење на дејноста, но само до висина на расходите кои во претходниот период биле книжени на товар на контото 443 - Обезвреднување на материјални средства кои служат за вршење дејност.

На conta од групата 02 се искажува вредноста на долгорочните материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување. Вложувањата во недвижности друштвото за осигурување ги искажува само ако истите ги исполнуваат условите дека е веројатно друштвото за осигурување да остварува идни економски користи од вложувањето во недвижноста, како и дека трошокот на вложување може со сигурност да се измери. Вложувањето во недвижност почетно се мери според трошокот за набавка. Во почетното мерење се вклучуваат сите трансакциски трошоци.

Почетниот трошок за учество во недвижност која се држи под наем и се класифицира како вложување во недвижност е пропишан како финансиски наем согласно МСС 17. Во овој случај средствата се признаваат по објективна вредност на недвижноста или сегашна вредност на минималните плаќања на наемот во зависност од тоа што е пониско. Истиот износ се признава и како обврска во согласност со МСС 17.

на Република Северна Македонија

Во рамки на konto 029, покрај другото, се искажува и вредноста на преземените материјални средства во замена за ненаплатени побарувања, расчленети по видови материјални средства. Вредноста на преземените материјални средства во замена за ненаплатени побарувања, се искажува по објективна вредност.

Во рамки на секое од горенаведените konta, на посебни аналитички konta се искажува вредносното усогласување заради свентуално обезвреднување на материјалните средства средства, како и акумулираната амортизација.

Група 03 - Финансиски вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и учества во вложувања

Во оваа група konta поединечно се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во други друштва во кои друштвото за осигурување поседува акции со право на глас и уделен во износ поголем од 50% сопственост, односно права на управување во друштвото со што се остварува мнозинско учество во друштвото. Овие вложувања друштвото за осигурување ги вреднува и прикажува во согласност со МСС 27 – Консолидирани и посебни финансиски извештаи. Во вложувања на друштвото за осигурување во придружени друштва се прикажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во други друштва во кои друштвото поседува акции со право на глас и уделен од 20% до 50% сопственост, односно право на управување во друштвото, со што се остварува значајно учество во работењето и деловната политика на друштвото чии акции и уделен се стекнати. Овие вложувања друштвото ги искажува и вреднува во своите финансиски извештаи во согласност со МСС 28 – Вложувања во придружени ентитети. На истата група konta се прикажуваат и вложувањата во друштва во кои друштвото за осигурување има учество. Овие вложувања друштвото за осигурување ги искажува и вреднува во согласност со МСС 31 – Учества во заеднички вложувања.

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во друштва во група – подружници, придружени друштва и учества во вложувања се класифицираат вид на финансиски инструмент, а во рамките на тој критериум според рокот на достасаност на финансиските инструменти, со тоа што понатаму се расчленуваат на konta на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Група 04 – Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

Во оваа група konta се искажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои друштвото за осигурување во согласност со МСС 39 – Финансиски инструменти, признавање и мерење и со својата деловна политика, ги класифицираат во финансиски имот кој се чува до достасување. Во оваа категорија друштвото за осигурување може да ги класифицира инструментите кои имаат фиксни или определени плаќања и фиксно достасување и кои друштвото има намера и можност да ги чува до достасување, освен оние кои друштвото за осигурување при почетното признавање ги определенило по објективна вредност преку билансот на успех, оние кои друштвото за осигурување ги класифицираат како расположливи за продажба и оние кои ја исполнуваат дефиницијата за заеми и побарувања во согласност со МСС 39 – Финансиски инструменти, признавање и мерење.

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во финансиски инструменти кои се чуваат до достасување, се класифицираат по сектори во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, а во рамките на тој критериум според вид на финансискиот инструмент и рокот на достасаност на финансискиот инструмент кој се чува до достасување, со тоа што понатаму се расчленуваат на konta на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Хартните од вредност и останатите финансиски инструменти кои се чуваат до достасување, се вреднуваат по амортизиран трошок во согласност со МСС 39 – Финансиски инструменти, признавање и мерење.

Група 05 – Финансиски вложувања расположливи за продажба

Во оваа група konta поединечно се искажува вредноста на финансиски вложувања на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои во согласност со МСС 39 – Финансиски инструменти – признавање и мерење и со својата деловната политика, друштвото за осигурување ги класифицира во финансиски средства расположливи за продажба. Во оваа група се класифицираат инструментите кои не се чуваат до доспевање и кои не се чуваат за тргување, односно оние за кои не е позната намерата при купувањето (може да се предмет на продажба или може да се чуваат до доспевање).

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во финансиски инструменти расположливи за продажба, се класифицираат по сектори во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, а во рамките на тој критериум според видот на финансискиот инструмент и рокот на достасаност на финансискиот инструмент кој се чува до достасување, со тоа што понатаму се расчленуваат на konta на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Хартните од вредност и останатите финансиски инструменти кои се класифицираат во портфолиото расположливо за продажба, почетно се признаваат во деловните книги по објективна вредност (трошоци за набавка, вклучувајќи ги и трансакциските трошоци). Резултатот од дополнително вредносно усогласување со објективната вредност (нереализирана добивка/загуба) се книжи како зголемување или намалување на објективната вредност на вложувањето на konta на кои е искажано вредносното усогласување со признавање на ефектот од вредносното усогласување во капиталот (одобрување или задолжување на konto 932). Реализираната добивка/загуба од продажба се пренесува од капиталот во билансот на успех (со одобрување на соодветно приходно konto од групата 72, односно задолжување на соодветно расходно konto од групата 48). Амортизација на почетно признаената премија или дисконт при купување на должнички хартии од вредност кои се класифицирани како финансиски вложувања расположливи за продажба, се признава во билансот на успех како зголемување или намалување на приходот од камати (со одобрување или задолжување на соодветно konto).

Група 06 - Финансиски вложувања кои се чуваат за тргување (по објективна вредност преку билансот на успех)

Во оваа група konta се искажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои друштвото за осигурување во согласност со МСС 39 и со својата делов-

на политика, ги класифицирало во финансиски средства кои се чуваат за тргување (по објективна вредност преку билансот на успех).

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во финансиски инструменти кои се чуваат за тргување, се класифицираат по сектори во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, а во рамките на тој критериум според вид на финансискиот инструмент и рокот на достасаност на финансискиот инструмент кој се чува до достасување, со тоа што понатаму се расчленуваат на конта на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Хартните од вредност и останатите финансиски инструменти класифицирани во финансиски средства чувани за тргување (според објективна вредност преку билансот на успех), почетно се признаваат на соодветните конта во рамки на група 06 по објективна вредност (трошоци за набавка). Трансакциските трошоци на овие средства не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот.

Резултатот од дополнително вредносно усогласување со објективната вредност (нереализирана добивка/загуба) се книжи како зголемување или намалување на објективната вредност на вложувањето на конта на кои е искажано вредносното усогласување со признавање на ефектот од вредносното усогласување во билансот на успех (со одобрување на соодветно конто од групата 72 односно задолжување на соодветно расходно конто од групата 48).

Група 07 – Деривативни финансиски инструменти (објективна вредност)

На оваа група конта поединечно се искажуваат деривативните финансиски инструменти чувани за тргување, вградените деривативи и деривативните финансиски инструменти чувани за управување со ризик.

Група 08 – Депозити, заеми и побарувања

На оваа група конта поединечно се искажува вредноста на дадените депозити и заеми (вклучувајќи ги депозитите и заемите со девизна клаузула) побарувања по основ на дадени гаранции, некаткорочните средства наменети за продажба и прекинати работења и останати пласмани.

Во рамки на конто 080 се искажува вредноста на дадените депозити, депозити со валутна клаузула кај банки и останати финансиски институции. Признавањето и мерењето на овие депозити се врши во согласност со МСС-39 и донесената сметководствена политика на друштвото за осигурување.

Во рамки на конто 081 се искажува вредноста на дадените заеми расчленети на краткорочни и долгорочни заеми, а понатаму по критериум на вложување од средства кои ја покриваат: математичката резерва, математичката резерва за здравствено осигурување, техничките резерви, како и вложувања од средства кои не ги покриваат техничките и/или математичката резерва.

На конта од оваа група се искажува и исправката на вредност од вредносното усогласување на заемите кое друштвото за осигурување го утврдува во согласност со донесената сметководствена политика за вреднување на побарувањата по основ на дадени заеми. За износот на извршената исправка на вредност на пласманот се зголемуваат трошоците со задолжување на соодветно конто од групата 48 и одобрување на соодветно конто во рамки на конто 081. За износот на вредносното усогласување (намалување на исправката на вредност), кое може да настане како резултат на наплата на побарувањето за кое претходно е извршена исправка на вредност, се задолжува соодветното конто за вреднос-

но усогласување на конто 081, со одобрување на соодветно конто од класата 7 – приходи врз основа на наплата на претходно извршена исправка на вредност на товар на трошоците. Во случај на дефинитивен отпис на побарувањето за кое претходно е извршена исправка на вредност, се задолжува соодветното конто во рамки на конто 081 а се одобрува контото на кое е книжено побарувањето кое дефинитивно се отпишува како билансна позиција, па истото, евентуално, се пренесува во вонбилансната евиденција на друштвото за осигурување.

Во рамки на конто 082 се искажуваат вложувањата во материјални и нематеријални средства кои ги исполнуваат критериумите за класификација да се чуваат за продажба (или се вклучени во групата за отуѓување класифицирани како да се чуваат за продажба), во согласност со МСФИ 5 – Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинати работења.

Во рамки на конто 083 се искажуваат хартните од вредност и останатите инструменти со кои активно не се тргува (за разлика од хартните од вредност и останатите инструменти со кои активно се тргува а кои се искажуваат во рамки на конта од групата 06).

Во рамки на конто 089 се искажува вредноста на останатите финансиски вложувања кои не се претходно наведени.

Група 09 – Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го презема инвеститорскиот ризик

Во оваа група конта поединечно се искажува вредноста на финансиските вложувања кои се искажуваат, признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 39 и со донесената сметководствена политика, како и со одредбите од договорот за осигурување.

КЛАСА 1 - ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, ПОБАРУВАЊА И РАЗГРАНИЧУВАЊА

На поединечните групи конта од оваа класа се искажуваат паричните средства на сметки во банка и во благајна, побарувањата од непосредни работи на осигурување, побарувањата по основ на премија за соосигурување и реосигурување, побарувањата по основ на учество во надомест на штети и останати побарувања по основ на соосигурување и реосигурување, останатите побарувања од непосредни работи на осигурување, побарувањата по основ на вложувања, останатите побарувања од работењето, како и платените трошоци кои се однесуваат на идни периоди и недоспеаната наплата на приходи.

На конта од групите 10 се искажуваат паричните средства во банка и во благајна, како и останатите парични средства.

На конта од групата 11 се искажуваат чековите, менниците и останатите парични еквиваленти.

На конта од групата 12 се искажуваат побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување, побарувањата од посредници во осигурувањето по основ на премија за осигурување и останати побарувања од непосредни работи на осигурување и исправката на вредност на побарувањата по основ на премија која се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување и со донесените супервизорски нормативи за вреднување на побарувањата по основ на премија.

На конта од групата 13 се искажуваат побарувањата од друштва за осигурување и реосигурување по основ на премија за соосигурување и реосигурување, побарувањата од краткорочни депозити по основ на договори за реосигурување, останатите побарувања од работи на соосигурување и реосигурување, како и исправката на вредност на побарувањата по основ на премија за соо-

сигурување и реосигурување која се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 14 се искажуваат побарувања од друштва за осигурување, друштва за реосигурување и ретроцесија по основ на учество во надомест на штети, како и исправката на вредност на побарувањата по основ на учество во надомест на штети која се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 15 се искажуваат останатите побарувања од непосредни работи на осигурување, како што се побарувањата по основ на регрес, побарувањата од друштва за осигурување по основ на исплатени штети - услужни штети, побарувањата од друштва за осигурување по основ на надомест за исплатени штети - пристојба, побарувања од друштва за реосигурување по основ на провизија од реосигурување, побарувањата по основ на дадени аванси за штети, побарувањата од гарантен фонд по основ на неосигурани и непознати моторни возила, побарувањата од друштва за осигурување по основ на штети од гарантен фонд, останатите краткорочни побарувања од непосредни работи на осигурување, како и исправката на вредност на останатите краткорочни побарувања од непосредни работи на осигурување. Вреднувањето на овие побарувања се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 16 се искажуваат краткорочните побарувања по основ на финансиски вложувања, и тоа побарувањата по основ на камати, дивиденди, побарувањата по основ на останати учества во добивката, побарувањата по основ на паеминни, како и останатите побарувања по основ на вложувања.

На конта од групата 17 се искажуваат останатите краткорочни побарувања од работењето, како што се побарувања по основ на даноци, побарувањата од вработени, побарувањата од купувачи, побарувањата по основ на дадени депозити, аванси и кауции и останатите побарувања од работењето. Вреднувањето на овие побарувања се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 19 се искажуваат однапред пресметаните приходи, одложените трошоци, одложените даночни средства и останати активни временски разграничувања.

Во рамки на конто 190 и 191 се прикажува недоспелата наплата на приходи.

Во рамки на конто 192 се прикажуваат одложените трошоци за стекнување.

Трошоците за стекнување се капитализираат и се одбиваат од трошоците во однос на признаениот приход од премијата. За да се поврзат трошоците за стекнување со поврзаниот приход од премија, трошоците за стекнување се распределуваат по договори за осигурување, односно по класи на осигурување, кои се конзистентни со начинот на кој друштвото за осигурување ги признава приходите од полисираната премија, односно се конзистентни со начинот на мерење на профитабилноста по класи на осигурување. Трошоците за стекнување кои не се амортизирани се класифицираат како средства.

Друштвото за осигурување треба да утврди и редовно да ажурира документирани процедури за начинот на пресметка на одложените трошоци за стекнување. Сметководственото признавање и промената на вредноста на одложените трошоци за стекнување мора да биде соодветно документирано.

Во рамки на конто 193 се прикажуваат одложените даночни средства кои се признаваат во согласност со МСС 12 - Данок на добивка. При признавање на одло-

жените даночни средства се врши книжење на товар на конто 193 со одобрување на конта од групата 81, освен даночниот имот кој произлегува од трансакција или деловен настан кој се признава во главнината, како и деловното спојување кое претставува стекнување (МСС 12).

КЛАСА 2 - КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ, РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ И ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА И ПРИХОДИ ЗА ИДНИОТ ПЕРИОД

На поединечните групи конта од оваа класа се искажуваат обврските од непосредни работи на осигурување, обврските по основ на премија за соосигурување и реосигурување, обврските по основ на учество во надомест на штети од работи на соосигурување и реосигурување, останатите обврски од непосредни работи на осигурување, обврски по основ на финансиски вложувања, обврските спрема вработените, останатите обврски од работењето, како и одложено платане на трошоци и приходи кои се однесуваат на идните периоди.

На конта од групата 20 се искажуваат обврските по основ на штети, суми на осигурување и други договорени износи по основ на сите склучени договори за осигурување, соосигурување и реосигурување; што треба да бидат исплатени на осигурениците, корисниците на осигурувањето, или трети лица, кои во вид на услуга, во име и за сметка на друштвото за осигурување ја надоместуваат штетата (автосервиси, здравствени установи и сл.). На оваа група на конта се искажуваат и останатите обврски од непосредни работи на осигурување.

На конта од групата 21 се искажуваат обврските спрема друштва за осигурување и друштва за реосигурување по основ на премија за соосигурување и реосигурување која треба да се плати, како и останатите обврски по основ на работи на соосигурување и реосигурување.

На конта од групата 22 се искажуваат обврските спрема друштва за осигурување по основ на учество во надомест на штети од соосигурување, реосигурување и ретроцесија, како и останатите обврски по основ на учество во надомест на штети.

На конта од групата 23 се искажуваат останатите обврски од непосредни работи на осигурување, како што се обврските по основ на регрес, обврските спрема друштва за осигурување по основ на исплатени штети и надомест за исплатени штети, обврските спрема гарантниот фонд по основ на неосигурани и непознати моторни возила, обврските по основ на провизија од работи на застапување и посредување во осигурување, како и обврските по основ на провизија за реосигурување, обврските по основ на депозити задржани од работи на реосигурување, обврските по основ на придонеси и членарини, обврските по основ на примени аванси, како и останатите краткорочни обврски од непосредни работи на осигурување.

На конта од групата 24 се искажуваат обврските по основ на финансиски вложувања, како што се обврските по основ на камати, дивиденди, останати обврски по основ на земени засми и кредити, обврските по основ на издадени хартии од вредност, обврските по основ на финансиски лизинг, обврските по основ на гарантирани депозити, како останатите обврски по основ на вложувања.

На конта од групата 25 се прикажуваат обврските за резервирања, како што се резервирања за пензиски планови, отпремнини, јубилејни награди (во согласност со МСС 19 - Користи за вработените), резервирања за судски спорови, неповолни договори (МСС 37 - Резервирања, неизвесни средства и неизвесни обврски).

На конта од групата 27 се искажуваат обврските спрема вработените по основ на плати, придонеси и даноци од плати, како и останатите краткорочни обврски спрема вработените.

На конта од групата 28 се искажуваат останатите обврски кои произлегуваат од работењето на друштвото за осигурување, како што се обврските по основ на даноци, обврските спрема добавувачи, обврските по основ на депозити и кауции, обврските по договори на дело, обврските спрема ревизорски друштва, обврските спрема органи на управување, како и останатите обврски кои произлегуваат од работењето на друштвото за осигурување.

Во рамки на конто 290 се искажуваат обврските по основ на настанати трошоци за идниот период. Во рамки на конто 291 се прикажуваат пресметаните приходи за идните периоди. Во рамки на конто 292 се прикажуваат одложените приходи за кои постои неизвесност во наплатата. Во рамки на конто 293 се прикажуваат пресметаните директни провизии, а во рамки на конто 294 се прикажуваат разграничените провизии за реосигурување. Во рамки на конто 295 се искажуваат одложените даночни обврски во согласност со МСС 12 – Данок на добивка. При признавање на одложените даночни обврски се врши книжење на товар на конта од групата 81 со одобрување на конто 295, освен даночните обврски кои произлегуваат од трансакција или деловен настан кој се признава директно во главнината.

КЛАСА 3 – ЗАЛИХИ

На конта од класата 3 се искажуваат залихите на материјали, залихите на ситен инвентар, ситниот инвентар во употреба, залихите на спасени остатоци, исправката на вредност на ситниот инвентар, како и отстапувањето од цените на ситниот инвентар во согласност со МСС 2.

КЛАСА 4 – ТРОШОЦИ И РАСХОДИ

На контото 4000 се прикажуваат надоместоците за штети, суми на осигурување и други договорени износи по основ на сите заклучени договори за осигурување, соосигурување и реосигурување; што се исплаќаат на осигурениците, корисниците на осигурувањето, или трети лица, кои во вид на услуга, во име и за сметка на друштвото за осигурување ја надоместуваат штетата (автосервиси, здравствени установи и сл.). Книжења на товар на ова конто се вршат веднаш по извршената ликвидација на оштетното побарување, без оглед кога оштетното побарување ќе биде фактички реализирано, односно без оглед на тоа кога ќе биде исплатена штетата, сумата на осигурување, односно договорениот износ. На ова конто не се прикажуваат надоместоците за штети и други договорени износи кои се исплаќаат по основ на непознати и неосигурени моторни возила.

На контото 4001 се искажуваат трошоците поврзани со обработка и исплата на штетата, како што се трошоците за адвокатски услуги поврзани со обработка и исплата на штети, трошоци за проценка на штета и останати трошоци поврзани со обработка и исплата на штетите.

На контото 401 (на страната побарува) се искажуваат приходите по основ на реализирани регресни побарувања и спасени остатоци. Приходот по основ на реализирани регресни побарувања се признава само во висина на наплатениот износ од регресното побарување.

На контата 402 и 403 (на страната побарува) се искажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто исплатените штети како ставки кои ги намалуваат трошоците за штети.

На контото 404 се искажува промената (зголемување или намалување) во бруто резервите за штети. Со задолжување на ова конто (секоја промена на страната

должи) се врши одобрување на конто 6030, односно 6040 кога се врши зголемување на бруто резервите за штети. Со одобрување на ова конто (секоја промена на страната побарува) се врши задолжување на конто 6030, односно 6040 кога се врши намалување (ослободување) на бруто резервите за штети.

На контото 405 и 406 се искажува промената (зголемување или намалување) на делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети. Со одобрување на ова конто (секоја промена на страната побарува на контото 405, односно 406) се врши задолжување на контото 6031, односно контото 6041 кога се книжи делот за реосигурување во бруто резервите за штети и негово зголемување. Со задолжување на ова конто (секоја промена на страната должи на конто 405, односно 406) се врши одобрување на конто 6031, односно контото 6041 кога се намалува делот за соосигурување односно реосигурување во бруто резервите за штети.

На контата 4100, 4102 и 4103 се искажуваат промените (зголемување или намалување) во бруто математичката резерва. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи) се врши одобрување на контото 6010 кога се врши зголемување на бруто математичката резерва. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 4100, 4102 и 4103) се врши задолжување на конто 6010 кога се врши намалување (ослободување) на бруто математичката резерва. Промените (зголемување или намалување) во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, се искажуваат преку соодветни книжења на контата 4101 и 6020.

На контото 4110, 4112 и 4113 се искажуваат промените (зголемување или намалување) во делот за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 4110, 4112 и 4113) се врши задолжување на конто 6011. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на контата 4110, 4112 и 4113) се врши одобрување на конто 6011. Промените (зголемување или намалување) во делот за соосигурување и реосигурување бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, се искажуваат преку соодветни книжења на 4111 и 6021.

На контата 412, 414 и 416 соодветно, се искажуваат промените (зголемување или намалување) во бруто останатите осигурително технички резерви. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на контата 412, 414 и 416) се врши одобрување на контата 6050, 6060, односно 6070 кога се врши зголемување на бруто останатите осигурително технички резерви. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 412, 414 и 416) се врши задолжување на контата 6050, 6060 и 6070 соодветно кога се врши намалување (ослободување) на бруто останатите осигурително технички резерви.

На контото 413, 415 и 417 се искажуваат промените (зголемување или намалување) во делот за соосигурување и/или реосигурување во бруто останатите осигурително технички резерви. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 413, 415 и 417) се врши задолжување на контата 6051, 6061 и 6071. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на контата 413, 415 и 417) се врши одобрување на контата 6051, 6061 и 6071.

На конта од групата 42 се искажуваат останатите осигурително технички трошоци, како што се трошоците за одобрени бонуси и попусти, трошоците за превентива, трошоците за исплата на штети по основ на непознати и неосигурени моторни возила, трошоците по основ на противпожарен придонес, придонес за без-

на Република Северна Македонија

бедност и останати законски давачки, трошоците по основ на финансирање на супервизорскиот орган и Националниот биро за осигурување, како и останатите осигурителни технички трошоци, односно трошоци директно поврзани со договорите за осигурување.

На конта од групата 43 се прикажуваат трошоците за услуги.

Притоа во рамки на контото 430 се прикажуваат трошоците за провизија на застапници, друштва за застапување и осигурително брокерски друштва како и останати трошоци за стекнување на полиси за осигурување.

Трошоци за провизија и останати трошоци за стекнување на полиси за осигурување се трошоците кои се однесуваат непосредно на склучувањето на нови договори за осигурување или обнова на постоечки договори за осигурување.

Трошоци за стекнување се следниве варијабилни (маргинални) трошоци:

а) Провизија на застапници во осигурување и осигурителни брокери и трошоци за одобрени бонуси за склучени договори за осигурување.

б) Еден дел од вкупните надоместоци исплатени кон вработените во продажната мрежа, кој дел е во непосредна врска со потрошеното време на вработените за извршување на следниве активности кои доведо до склучување на договори за осигурување:

1. Снимање и преземање на ризик во осигурување;
2. Подготовка и печатење на полисата;
3. Надоместоци за извршени здравствени прегледи,

со цел утврдување и контрола на ризикот кој се презема во осигурување.

в) Останати трошоци кои се непосредно поврзани со вршењето на работи на осигурување, наведени во параграфот б), а кои друштвото за осигурување не би ги признало во случај да не би биле склучени договорите за осигурување.

Следниве трошоци не се трошоци за стекнување и не се капитализираат, односно истите се признаваат во моментот на нивно настанување:

- надомест за спроведување на супервизија на осигурување, надомест за финансирање на противпожарните единици, надомест за финансирање на услуги од задолжителното здравствено осигурување и други јавни давачки кои се утврдуваат на премијата;

- трошоците за реклама и маркетинг;
- промотивни активности кои не резултираат со склучување на договори за осигурување;

- трошоци за истражување и развој на нови производи;

- обуки;
- режиски трошоци;
- ренти и кирин;
- амортизација;

- трошоци за одржување на опремата и софтверот;

- останати режиски трошоци.

На контото 438 се прикажува промената во одложениите трошоци за стекнување.

Останатите конта од оваа група ги опфаќаат трошоците за услуги на физички лица, трошоците за наемнини, банкарски услуги, телекомуникациски и транспортни услуги, услуги за одржување, премија за осигурување, маркетинг, репрезентација, спонзорства и донации, како и трошоците за останати услуги.

На конта од групата 44 се прикажуваат трошоците за амортизација и обезвреднување на долгорочните материјални средства согласно МСС 16 Нематеријални средства и опрема, како и трошоците за нематеријални средства во согласност со МСС 38 Нематеријални средства и МСС 36 Обезвреднување на средства.

На конта од групата 45 се прикажуваат материјалните трошоци од работењето, како што се трошоци за

резервни делови и материјали, трошоците за канцелариски материјали, трошоците за комунални услуги, печатење обрасци, весници и списанија и останати материјални трошоци.

На конта од групата 46 се прикажуваат трошоците за резервирања, како што се резервирања за пензиски планови, отпремнини, јубилејни награди (во согласност со МСС 19), резервирања за судски спорови, неповолни договори (МСС 37 – Резервирања, непредвидени обврски и непредвидени средства) и останатите трошоци од работењето, како што се трошоците за придонеси и членарини, трошоците по основ на надоместоци за службени патувања, трошоците за управување со заеднички пензиски фонд, трошоците за даноци и други трошоци.

На конта од групата 47 се прикажуваат трошоците за вработени, и тоа бруто плати за вработените (посебно се искажуваат бруто-платите за вработените во внатрешната продажна мрежа на друштвото за осигурување, бруто-платите за вработените во проценка и ликвидација на штети и останатите вработени), трошоците за дополнително пензиско осигурување и останати трошоци за вработени утврдени во согласност со закон и колективен договор.

На конта од групата 48 се искажуваат расходите по основ на финансиските вложувања, како што се расходите по основ на камати, курсни разлики, расходите по основ на намалување на вредноста на финансиските вложувања, нерезализираните загуби од следување по објективна вредност на финансиските вложувања, реализираните загуби од продажба на финансиски имот, како и останатите расходи по основ на финансиски вложувања.

На конта од групата 49 се искажуваат останатите расходи од работењето. Во рамки на оваа група се искажуваат загубите поради обезвреднување на побарувањата по основ на премија за осигурување. Притоа на контото 4950 и 4952 на страната должни се книжи износот на извршената резервација, односно отпис на побарувањата по основ на премија за осигурување во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување и со донесените супервизорски нормативи за вреднување на побарувањата по основ на премија. На контото 4951 и 4953 на страната побарува се книжи износот на ослободување на резервацијата, како и наплатата на побарувањето за кое претходно е извршен отпис.

КЛАСА 6 – ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Во рамки на класата 6 се прикажуваат техничките резерви за осигурување кои друштвото за осигурување мора да ги издвои во врска со работите на осигурување кои ги врши а кои се наменети за покривање на идните обврски што произлегуваат од договорите за осигурување и евентуални загуби поради ризици кои произлегуваат од работи на осигурување. Промената на техничките резерви во однос на претходниот пресметковен период се искажува во рамки на контата 403, 410, 412, 414 и 416 – промени во бруто техничките резерви, освен промената во бруто преносната премија која се прикажува во рамки на конто 705.

Во рамки на конто 6000 се искажува бруто резервата за преносна премија како дел од премијата која се однесува на наредната деловна година а која по правило се пресметува за секој вид на осигурување посебно по согласност со правилата за издвојување на преносна премија пропишани од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Основа за пресметка на бруто резервата за преносна премија претставува бруто полисираниата премија. Бруто полисираниата премија за неживотно осигурување ги вклучува сите износи на премија кои се договорени (полисирани) во тековниот

пресметковен период, без разлика дали истите во целост или делумно се однесуваат на наредниот пресметковен период. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно плаќање на премијата. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Кај осигурувањето на живот, како и кај другите осигурувања за кои се издвојува математичка резерва, преносната премија се искажува заедно со математичката резерва, односно истата е нејзин составен дел. Во рамки на konto 6001 (на страната должи) се искажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија. Бруто резервата за преносна премија се искажува на соодветна позиција во пасивата на Билансот на состојба, а делот за реосигурување во бруто преносната премија се прикажува на соодветна позиција во активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто резервата за преносна премија и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

Во рамки на контата 6010 и 6020 се прикажува износот на издвоената математичка резерва која друштвото за осигурување ја издвојува во однос на договорите за осигурување на живот. Математичката резерва се состои од актуарски пресметаната вредност на идните обврските на друштвото за осигурување, намалени за актуарски пресметаната вредност на идните премии. Делот за реосигурување се прикажува на контата 6011 односно 6012 (на страната должи).

Во рамки на konto 6030 и 6040 се прикажуваат резервите за штети како вкупно проценети трошоци кои настанале или ќе настанат за решавање на сите осигурани случаи кои се случиле (без разлика дали се пријавени или не) во пресметковниот период а истите не се ликвидирани и исплатени. Начинот и методологијата за издвојување на резерви за штети е утврден во правилата за издвојување на резерви за штети пропишани од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Во рамки на conta 6031 и 6041 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети. Бруто резервите за штети се искажуваат на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба а делот за реосигурување во бруто резервите за штети се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто резервата за резервите за штети и промената во делот за соосигурување и реосигурување во резервите за штети во однос на претходната деловна година.

Во рамки на konto 6050 се прикажуваат резервите за бонуси и попусти. Резерви за бонуси и попусти се издвојуваат во висина на износот на чија исплата имаат право осигурениците врз основа на право на: (1) учество во добивката како и други права кои произлегуваат од договорите за осигурување (бонуси), освен ако за

тие осигурувања не се обликува математичка резерва; (2) идни делумни намалувања на премијата (попусти) и враќање на дел од премијата за неискористеното време на осигурување поради прерано прекиннување на осигурувањето (откажување). Во рамки на konto 6051 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти. Бруто резервата за бонуси и попусти се искажува на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба а делот за реосигурување во бруто резервата за бонуси и попусти се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто резервата за бонуси и попусти и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

Во рамки на 6060 се прикажува еквилизиционата резерва која се издвојува во однос на класата на осигурување на кредити, како и во однос на други класи на осигурување во согласност со закон. Оваа резерва е наменета за израмнување на нерамномерното настанување на штетни настани. Во рамки на konto 6061 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизиционата резерва. Бруто еквилизиционата резерва се искажува на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба, а делот за реосигурување во бруто еквилизиционата резерва се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто еквилизиционата резерва и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

Во рамки на 6070 се прикажуваат останатите осигурително технички резерви. Во рамки на konto 6071 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви. Бруто останатите технички резерви се искажуваат на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба, а делот за реосигурување во бруто останатите технички резерви се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто останатите технички резерви и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

КЛАСА 7 - ПРИХОДИ

Во рамки на konto 700 се прикажуваат остварените приходи по основ на бруто полисирана премија од сите договори за осигурување склучени во тековната деловна година. Бруто полисираната премија за неживотно осигурување ги вклучува сите износи на премија кои се договорени (полисирани) во тековниот пресметковен период, без разлика дали истите во целост или делумно се однесуваат на наредниот пресметковен период. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кои

осигурувањето на живот, вклучува: еднакратно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија.

Во рамки на конто 701 се прикажуваат остварените приходи по основ на бруто полисирана премија по сите договори за соосигурување, а на контото 702 се прикажуваат остварените приходи по основ на бруто полисирана премија по сите договори за реосигурување склучени во тековната деловна година (активно соосигурување и реосигурување).

Во рамки на конто 703 (на страната должи) се прикажува износот на премија предадена во соосигурување во согласност со склучените договори за соосигурување, а во рамки на конто 704 (на страната должи) се прикажува износот на премија предадена во реосигурување во согласност со склучените договори за реосигурување (пасивно реосигурување).

На контото 705 се прикажува промената (зголемување или намалување) во бруто резервата за преносна премија. Со задолжување на ова конто (секоја промена на страната должи на контото 705) се врши одобрување на конто 6000 кога се врши зголемување на бруто резервата за преносна премија. Со одобрување на ова конто (секоја промена на страната побарува) се врши задолжување на конто 6000 кога се врши намалување (ослободување) на бруто резервата за преносна премија.

На контото 706, односно 707 се искажува промената (зголемување или намалување) на делот за соосигурување односно реосигурување во бруто резервата за преносна премија. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контото 706, односно 707) се врши задолжување на конто 6001 кога се книжи делот за соосигурување, односно реосигурување во бруто резервата за преносна премија, односно негово зголемување. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на конта 706 и 707) се врши одобрување на конто 6001 кога се намалува делот за соосигурување односно реосигурување во бруто резервата за преносна премија.

Во рамки на конта од групата 71 се прикажуваат останатите осигурително технички приходи, како што се приходите по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка, приходите по основ на наплатени побарувања по основ на останати работи на осигурување и ре осигурување (освен по основ на премија за осигурување), приходите од претходни години, како и останати осигурително технички приходи.

На конта од групата 72 се прикажуваат приходите од финансиски вложувања, како што се приходите по основ на камати, курсни разлики, зголемување на вредноста на финансиските вложувања и вложувањата во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста, перереализираните добивки од сведување на објективна вредност на финансиските и останатите вложувања, реализираните добивки од продажба на финансиски имот и материјални средства кои не служат за вршење на дејноста, приходите од амортизација на дисконтот на обврзниците, приходите по основ на дивиденди, приходите по основ на наемнини, како и останатите приходи од вложувања во финансиски и материјален имот.

На конта од групата 73 се прикажуваат останатите финансиски и други приходи од работењето, како што се приходите по основ на вредносно усогласување на нематеријални и материјални средства кои служат за вршење на дејноста, приходите по основ на некраткорочни средства наменети за продажба и прекинати работења, приходите по основ на наплатени казни, приходите по основ на дотации, грантови и субвенции, како и останатите финансиски приходи и други приходи од работењето на друштвото за осигурување.

КЛАСА 8 - ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

На поединечните конта од оваа класа се искажува добивката или загубата пред оданочување, данокот на добивка или загуба, добивката или загубата по оданочување, како и распоредот на добивката за финансиската година.

КЛАСА 9 – КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Група 90 – Запишан капитал

На поединечните конта од оваа група се искажува акционерскиот капитал (основната главнина), односно вкупната вредност на издадените акции на друштвото за осигурување. Книжење во главната книга на конта од групата 90 се врши само во случај на зголемување или намалување на акционерскиот капитал. Промените на сопствениците на акции немаат влијание врз книжењата на овие конта. Податоците за сопственичката структура на акционерскиот капитал и другите податоци за сопствениците, друштвото за осигурување ги евидентира во книгата на акции и другите аналитички евиденции.

Доколку акциите во текот на емисијата или продажбата се продадат по повисока цена од номиналната, таа разлика претставува дополнително уплатени средства над номиналната вредност и истата се книжи во корист на конта од групата 91 – Премии на емитирани акции.

Група 92 – Резерви

На поединечните конта од оваа група се искажуваат законските, статутарните и останатите резерви (освен ревалоризационните) кои се формираат од остварената добивка по оданочување во согласност со законот и статутот на друштвото за осигурување.

Група 93 – Ревалоризациона резерва

Во рамки на контата 930 и 931 се прикажуваат резервите кои се резултат на ревалоризација на долгорочните материјални и нематеријални средства.

Во рамки на контата 932 се прикажува нерезализираната добивка/загуба врз основа на промена на објективната вредност на финансиските вложувања расположливи за продажба. Кога финансиските средства (за кои нерезализираната добивка/загуба е призната во капиталот) се продадат или доколку дојде до обезвредување на истите, кумулативната добивка/загуба која претходно била призната во капиталот, треба да се пренесе од konto 932 на соодветно konto во рамки на групата 72.

Во рамки на konto 939 се искажуваат останатите ревалоризациони резерви кои не се опфатени на останатите конта од оваа група, како и ревалоризационните резерви настанати во вонредни околности.

Група 94 – Нераспределена нето-добивка или пренесена загуба

Во рамки на контата 940, односно 941 се прикажува нераспределената добивка или пренесената загуба од претходната година. Книжење на овие конта се врши по донесување одлука врз основа на законот или статутот на друштвото за осигурување, остварената добивка или загуба од претходната година да се рапореди во категоријата нераспределена добивка, односно загубата од претходната година да се прикаже во деловните книги како пренесена загуба.

Група 95 – Нето-добивка или загуба за тековната година

Во рамки на контата 950 односно 951 се прикажува добивката или загубата за тековната деловна година, односно годината за која се составува финансискиот извештај. Овие конта по правило се користат за книжење на нето-добивката/загубата по оданочување која е остварена во тековната деловна година за која се составува финансискиот извештај, а се спроведува под датум 31.12. за состојбата на ова konto да се прикаже во

билансот на позицијата добивка или загуба за тековната година. Книжење на овие конта се врши по донесување одлука врз основа на законот или статутот на друштвото за осигурување, остварената добивка или загуба од претходната година да се рапореди во категоријата нераспределена добивка, односно загуба од претходната година и истата да се прикаже во деловните книги како нераспределена добивка или пренесена загуба.

Група 99 – Вонбилансна евиденција

Вонбилансната евиденција претставува автономен дел на главната книга каде состојбата на активните и на пасивните вонбилансни записи мора да биде урамнотежена според начелото на двојно книговодство.

Во рамки на контата 990-994 се книжат активните вонбилансни записи (потенцијални средства/имот), како што се разни материјални облици на средства, хартии од вредност и останати активни вонбилансни записи. За секој од наведените записи се води аналитичка евиденција во која се обезбедуваат сите податоци за инструментите кои се предмет на вонбилансната евиденција.

Во рамки на контата 995-999 се книжат пасивните вонбилансни записи (потенцијални обврски и извори на средства). За секој од наведените записи се води аналитичка евиденција во која се обезбедуваат сите податоци за инструментите кои се предмет на вонбилансната евиденција.

Член 2

(1) Овој правилник влегува во сила и е во примена со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(2) По исклучок на став (1) од овој член, друштвата за осигурување кои применуваат сметководствени политики на признавање, последователно мерење и обелоденување за трошоците за стекнување кои се разликуваат од барањата содржани во Прилог 2 Упатство за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување од овој правилник се должни да обезбедат идна примена на променети сметководствени политики најдоцна со состојбата на одложените трошоци за стекнување на 1.1.2021 година.

Бр. 02-583/12
7 август 2019 година
Скопје

Советна експерти на Агенцијата
Претседател,
д-р Климе Попоски, с.р.

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – Мартин Костовски
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

ISSN 0354-1622

2019170

Претплатата за 2019 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница ЕВРОПА 92 ДООЕЛ, Кочани.